

Katedra primární pedagogiky

Univerzita Karlova v Praze, Pedagogická fakulta

TEMATICKÉ OKRUHY Z PŘEDŠKOLNÍ PEDAGOGIKY KE STÁTNÍ BAKALÁŘSKÉ ZKOUŠCE

obor Učitelství pro mateřské školy

1. **Proměny pojetí dítěte a dětství.** Společenská hodnota dětství – historicky významná období. Současné pojetí dítěte v pedagogicko psychologické rovině i v rodinné praxi.
2. **Vývoj myšlení o výchově dítěte předškolního věku do vzniku veřejné předškolní výchovy.** Zaměření na výchovu v díle J. A. Komenského a J.J. Rousseaua.
3. **Východiska, vznik a směřování vývoje předškolních institucí v 19. stol.** v Českých zemích i v evropském kontextu (F. Fröbel, J. V. Svoboda). Problematika rodin a přístupy společnosti k dětem.
4. **Reformní hnutí v pedagogice a předškolní výchově.** Hlavní myšlenky hnutí za novou výchovu a její představitelé. Vznik alternativních pedagogických směrů v Evropě a u nás.
5. **Vysvětlení základních pedagogických pojmů pro alternativní směry (cíle, metody, obsah a organizace).** Alternativní pedagogické směry v předškolní pedagogice se vznikem v první polovině 20. století.

- 6. Cíle předškolní výchovy a vzdělávání.** Cíle předškolní výchovy v historizujícím náhledu. Cíle výchovy v osobnostně orientovaném modelu. Základní humanistické myšlenky podstaty předškolního vzdělávání.
- 7. Obsah předškolního vzdělávání.** Východiska pro jeho realizaci a konkretizace cílových kompetencí. Základní myšlenky RVP PV ve vztahu k ŠVP, TVP a dalším rozvíjejícím programům. Komplexně zaměřené vzdělávání. Pozice rodiny.
- 8. Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání.** Hlavní principy vzdělávací práce. Podmínky předškolního vzdělávání. Vzdělávací oblasti - vzdělávací nabídka a klíčové kompetence.
- 9. Potřeby a práva dítěte.** Modely psychosociálních potřeb a jejich konkrétní naplnění ve struktuře činností a v práci učitelky mateřské školy.
- 10. Současné vzdělávací programy mateřských škol a jejich pluralita.** Alternativní programy vzniklé na konci 20.stol.- jejich základní směřování. Další aktuální modely organizace předškolních zařízení.
- 11. Osobnost učitele v mateřské škole ve vztahu k humanisticky orientované předškolní výchově.** Podstatné znaky takto orientované práce. Přínos pro potřeby dětí. Kompetence učitele v mateřské škole.
- 12. Osobnostní, sociální a kognitivní rozvoj dětí.** Vysvětlení pojmů, možnosti a způsoby jejich výchovně vzdělávacího naplnění. Individualizace, kooperace, kultivace vztahů. Metody pedagogické práce.
- 13. Komplexní a integrované pojetí vzdělávací práce.** Vazba spontánního a záměrného působení. Plánování práce v podmínkách třídního vzdělávacího programu. Situační učení, činnostní a prožitkové učení. Tematické celky, projekty – blíže vysvětlit.
- 14. Skupinové soužití dětí v mateřské škole a specifika práce učitele.** Věkově heterogenní a homogenní skupina. Interkulturní přístupy a děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí.
- 15. Hra jako potřeba a dominantní činnost dítěte.** Podstata hry. Druhy her. Vývoj her ve věkových stádiích 2-3, 4-5, 6-7 let. Vysvětlení volné a řízené / didaktické hry. Úloha učitele při volné a řízené hře.

- 16. Potřeba spoluhráče a hračky /pomůcky / ve hře.** Vývoj potřeby spoluhráče mezi 2 – 7 rokem. Charakteristické projevy chování ve vztahu k věku a k individuálním odchylkám, negativní jevy – vhodné přístupy učitele. Výběr hraček pro děti mezi 3. – 7.rokem v MŠ
- 17. Význam hry pro dítě a pro učitele.** Přínos hry pro dítě. Hra jako metoda učitele. Jak přispět ke kvalitní hře. Diagnostika dítěte při hře. Herní terapie – nedirektivní přístup.
- 18. Školní klima.** Co ovlivňuje školní klima. Klima – atmosféra. Specifika školního klimatu v mateřské škole. Nedirektivní formy komunikace učitele. Negativní a pozitivní ovlivňování klimatu školy.
- 19. Připravenost dítěte na základní školu.** Prevence a nejčastější nedostatky v rozvoji dětí před vstupem do ZŠ a možnosti nápravy. Děti se specifickými potřebami, děti integrované. Rozvíjející a kompenzační programy. Spolupracující instituce. Odklad školní docházky.
- 20. Výzkumy v předškolní pedagogice.** Vztah teorie a praxe. Co je nejčastějším předmětem pedagogických výzkumů. Druhy pedagogických výzkumů. Metody výzkumů vhodné pro předškolní pedagogiku.